

Josef Opatrný

Pamatujte na Alamo

OD REALITY K MÝTU
A ZASE ZPÁTKY

Wendekreis des Krebser

Josef Opatrný

Pamatujte na Alamo

**OD REALITY K MÝTU
A ZASE ZPÁTKY**

NAKLADATELSTVÍ EPOCHA
PRAŽSKÁ VYDAVATELSKÁ SPOLEČNOST

Ediční rada Edice Magnetka:

prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc. (FF UK, Technická univerzita v Liberci)

doc. PhDr. Jan Halada, CSc. (FSV UK, Institut komunikačních studií)

prof. PhDr. Radek Fukala, Ph. D. (Univerzita J. E. Purkyně Ústí nad Labem)

PhDr. Miloslav Martínek, CSc.

JUDr. František Čermák

Copyright © Josef Opatrný, 2014

Drawing © Martin Dásek, 2014

Czech edition © Nakladatelství Epoque, Pražská vydavatelská společnost, 2014

ISBN 978-80-7425-212-9 (Nakladatelství Epoque)

ISBN 978-80-7250-671-2 (Pražská vydavatelská společnost)

Obsah

Úvodní poznámka	7
Provincie na hranici	10
Andrew Jackson a Santa Ana	17
Protagonisté	27
Opravdová válka	40
Bitva o San Antonio	47
Alamo	51
David Crockett	63
Obklíčení	71
Goliad	95
Pamatujte na Alamo	103
Post scriptum	109
O autorovi	110

Úvodní poznámka

Když jsem psal před čtyřiceti lety první, kratičký text o Alamu, vycházel jsem nejen z tradičních titulů k dané problematice, tedy například z publikace Johna Myerse Myerse, *Alamo* (1948), ale především z tehdy moderních prací, zejména Lon Tinkle, *13 Days to Glory: The Siege of the Alamo* (1958) či Virgil E. Baugh, *Rendezvous at the Alamo. Highlights in the Lives of Bowie, Crockett, and Travis* (1960). Obléhání a dobývání Alama bylo pro jejich autory, a odbornou i laickou veřejnost v této době vůbec, součástí boje anglicky mluvících Texanů za svobodu, jeho pád potom na jedné straně vítězstvím přesily nelítostné soldatesky nad hrstkou civilistů bránící tradiční hodnoty Ameriky korunovaným vražděním bezbranných žen a dětí, na druhé straně pak mementem, které sjednotilo Texasany a utvrdilo je v přesvědčení o správnosti jejich rozhodnutí zřídit vlastní stát a nakonec vstoupit do americké Unie.

Tento klasický pohled vycházel z pramenů americké provenience a ještě častěji pouze z dobové americké publicistiky opřené o nekriticky přijímaná svědectví z první, druhé či páté ruky. Tato publicistika pak trpěla stejnými neduhy jako publicistika pozdější, včetně té dnešní, a tvrzení novinářů odpovídala skutečnosti přibližně ve stejném počtu případů, jako se od ní méně či více, někdy přímo diametrálně, lišila. Teprve v posledních dvaceti letech a zejména v posledním desetiletí se objevily práce, jejichž autoři využívají ve větší míře také mexických pramenů a pamětí účastníků, jedná se například o tituly: Thomas Ricks Lindley, *Alamo Traces: New Evidence and New Conclusions* (2003), Todd Hansen (ed.), *The Alamo Reader. A study in History* (2003); James E. Crisp, *Confrontando el Álamo. La última lucha de Davy Crockett y otros mitos de la Revolución de Texas* (2009) či Phillip Thomas Tucker, *Exodus from Alamo. The Anatomy of the Last Stand Myth* (2010). Přistupuji k nim samozřejmě s potřebnou mírou kritičnosti a podařilo se

jím vytvořit obraz událostí, který se nejspíš velmi přibližuje skutečnému průběhu srážky a podstatně se liší od veřejností zažitého obrazu.

Nemohl jsem nebrat tuto proměnu obrazu v úvahu, když jsem zmiňoval Alamo ve svých novějších textech, a dnes jsem s politováním nucen konstatovat, že můj popis dobytí původně misijní stanice ze sedmdesátých let odráží patrně velmi málo z historické skutečnosti Alama posledních únorových a prvních březnových dní roku 1836 a reprodukuje pouze alamský mýtus. Davy Crockett s největší pravděpodobností nepobíjel útočící vojáky svou Betsy, nechybující ručnicí, v časové tísní jako kyjem a Jim Bowie téměř určitě nepálil do nepřátel z dvou pistolí. Obránci Alama asi mluvili, alespoň ve své většině v běžném životě, spíš španělsky než anglicky, případně anglicky nejen se svými krajany, ale také se svými mexickými přáteli a obchodními partnery, jejichž kreolští předci přišli do Texasu dávno předtím, než britští kolonisté překročili Allegany a vydali se na cestu k Mississippi, a díky svým pobytům v New Orleansu, Washingtonu či New Yorku hovořili jazykem Williama Shakespeara stejně dobře jako jazykem Cervantesovým. Když se potom texaští milicionáři ocitli s vystřílenými zbraněmi pod nelítostnou hrozbou ostrých bodáků, nechovali se jako hrdinové od Thermopyl (choval se tam ostatně každý Sparťan, jak mu kázaly čest a zákony?), ale hledali záchranu v útěku. Jen proto, aby se pak nechali honit naprosto bezbranní po pláni mexickými kavaleristy s jejich šavlemi a hlavně strašnými kopími. Realitě neodpovídá ani tvrzení o zlovolném vraždění žen a dětí. Půvabným mladým ženám, a ty v Alamu byly, samozřejmě hrozí v přítomnosti vojáků téměř vždy různá nebezpečí, mexičtí důstojníci ovšem dokázali zajistit alamským ženám a jejich dětem bezpečí i uprostřed bitvy a po krátkém zadržení v jednom z domů elity San Antonia mohly všichni svobodně odejít, dokonce s osobním Santa Anovým darem.

Laskavý čtenář tedy nechť přijme moji omluvu za bludy, které jsem kázal o Alamu před čtyřiceti lety na základě svých tehdejších vědomostí získaných z hodnověrné literatury. Desítky let studia v knihovnách a archivech proměnily moje dávné podezření, probuzené ostatně už během návštěvy seminářů a přednášek pedagogů, jichž si dodneška velmi vážím, a posilované potom četbou

klasické i moderní literatury, pamětí, dobovým tiskem a luštěním někdy neskutečných klikyháků v archivních dokumentech, v jistotu. Ne vše, co je považováno s odkazem na autority za nezpochybnitelný fakt, takovým faktem skutečně je. Archivní pramen je zase jen výtvořem člověka a fotografie i filmový dokument výsledkem jeho volby. Paměť svědků je omylná, nemluvě o jejich schopnosti zapomínat či nechat ovlivňovat pamatované a reprodukované pozdější zkušeností. A to v lepším případě. Publicistice je pak lepší nevěřit apriori vůbec.

Přes veškerou skepsi mi však nezbyvá, s ohledem na čtenáře, na skutečnost, že mne historie živí, a v neposlední řadě i na vlastní zvědavost, neustávat v pokusech poznat minulost v její skutečné podobě, hledat její kořeny, souvislosti a smysl. Přitom stále o obraze, jehož vytvoření a pochopení mne stojí nemalé úsilí, pochybovat a hledat dál. Nejen v případě Alama, jehož obraz podle stávajícího stavu poznání předkládám níže. Ve skutečnosti tak možná dokonce Davy Crockett pobíjel opravdu nepřátele pažbou svojí pušky a Jim Bowie zemřel tak, jak byl zvyklý žít, se zbraní v ruce.

*Josef Opatrný,
Praha 31. července 2014*

Provincie na hranici

Historii severních částí španělské kolonie Nové Španělsko poznamenávaly v 18. a na počátku 19. století dvě skutečnosti. Španělé zde dorazili do oblasti, kde je už nečekaly žádné velké nálezy drahých kovů a kolonisty sem nelákala ani možnost tehdy v regionu jediného lukrativního hospodářského počínání v podobě chovu dobytka. Jeho transport do hustě zalidněných oblastí kolonie byl komplikovaný a ekonomickou rentabilitu statků tedy silně snižoval. Navíc kraj obývali „divocí“ Indiáni,^{*)} ohrožující svými nájezdy několik osad, misíí a pevnůstek, jež zde Španělé v průběhu 18. století založili, aby chránili hranici před eventuelním pronikáním konkurenčních koloniálních mocností, tedy především Británie a jejích amerických kolonistů. Proto zde také vedli proti Indiánům – Apačům, Komančům a později Čerokijům – pouze defenzivní operace, Indiáni totiž neohrožovali jen španělské osadníky, ale bránili v přístupu také Angličanům. Díky těmto skutečnostem nežily na počátku 19. století v dnešním Texasu patrně více než nějaké čtyři tisíce osadníků, někteří ve správním centru regionu, San Antoniu de Béxar, další pak v jiných osadách nebo na statcích, kde jejich zaměstnanci hlídali dobytek. Neprodávali ho do vzdáleného vnitrozemí, ale spíš za nedalekou americkou hranici. Plantážníci tam potřebovali živit otroky na polích s bavlnou a díky tomuto kontaktu začali jevit o severní pohraničí Nového Španělska zájem také američtí obchodníci, ochotní dodávat své zboží do osad, do nichž zástupci obchodních domů z hlavního města kolonie nebyli ochotni zajíždět. Řídké osídlení a kvalitní půda v Texasu však inspirovaly

^{*)} Autor si je vědom užití výrazu Indián podle nového českého pravopisu. Vzhledem k etymologii slova a tradici zůstává nicméně u použití velkého písmene.

některé příslušníky bavlníkové elity na americké straně hranice k úvahám o možnostech založit nové plantáže bavlny na území pod španělskou koloniální správou. Další Američané pak uvažovali o důlním podnikání.

Ještě před koncem druhého desetiletí 19. století tak odjel do koloniální metropole Mexika Moses Austin. Těžil se společníkem olovnatou rudu na americké straně hranice a chtěl zkusit štěstí i v Novém Španělsku. Při jednání o prospekci vyjednal s koloniálními úřady dohodu o příchodu osadníků z Missouri, případně dalších států či teritorií americké Unie. Završil přitom svá jednání úspěchem hlavně díky podpoře příslušníků texaské politické a ekonomické elity, Juana Erasma Seguína a Felipe Enrique Neriho. Podle patentu z roku 1820 mohl přivést do Texasu 300 rodin ze Spojených států za předpokladu, že budou respektovat zákony kolonie, stanou se z nich spolehliví poddaní španělské koruny, konvertují ke katolicismu a usadí se mimo centra osídlená už španělsky mluvícími Texasany. Austin však nestačil dohodu naplnit. Když se vrátil do Missouri, aby začal se získáváním kolonistů, dostal zápal plic a zemřel.

V Mexiku navíc došlo k velkému zvratu. Kritikové koloniálního režimu dokázali porazit královské oddíly a vyhlásili nezávislost země. Austinův syn Stephen, který měl zájem v pokračování otceva podniku, pak vyjednával celá léta o obnovení kontraktu a nakonec s pomocí starých otcových přátel uspěl nejen v Texasu, ale i v hlavním městě. V roce 1824 tak překročily první z tří set rodin hraniční řeku Sabine a založily v rámci dohody postupně několik osad. Úspěch podniku lákal samozřejmě následovníky. O kolonizační kontrakty usilovali další podnikatelé, dohody o rozšíření původního počtu osadníků podepisoval Austin. Během necelých deseti let se tak rozšířil počet obyvatel osad, jež Austinovy společnosti založily v Texasu, z několika stovek na osm tisíc. Víc než dvojnásobek přitom přišel s jinými podnikateli v přistěhovaleckém „průmyslu“, ale také ilegálně. Především tito ilegální přistěhovalci nectili pravidla, jež přijímali osadníci přicházející v rámci dohodnutých kontraktů, a dostávali se do konfliktů s místním španělsky mluvícím obyvatelstvem a mexickými úředníky.

Asi třicetičlenná skupina vedená bratry Edwardovými dokonce poté, co se zmocnila pevnůstky v osadě Nacogdoches, vyhlásila

na konci roku 1826 nezávislou republiku Fredonia. Vzbouřenci vzápětí uzavřeli dohodu s některými náčelníky Čerokijů. Podle ní si měly signatářské strany rozdělit část Texasu a poskytovat si vzájemně pomoc proti vnějším nepřátelům, jimiž chápali spojenci samozřejmě Mexiko. Třebaže mexická armáda nedisponovala v Texasu velkými silami v podobě stálých posádek, na povstalce jejich jednotky stačily. Zatímco pochodovaly k Nacogdoches, snažili se Edwardsovi zmobilizovat osadníky, kteří přišli ze Spojených států. V této snaze ovšem neuspěli, a někteří jejich představitelé dokonce výslovně podpořili mexické úřady. Když se pak armádní oddíl plukovníka Matea Ahumady přiblížil na vzdálenost jednodenního pochodu k Nacogdoches, opustili vzbouřenci 28. ledna 1827 osadu. Ne proto, aby táhli Mexičanům vstříc, zamířili k řece Sabine a přešli na americký břeh.

Po necelých šesti týdnech tak dobrodružná akce skončila, ale pro část mexické politické scény znamenala velké varování. Přestože se tehdejší nezpochybnitelný vůdce Texasanů amerického původu Stephen Austin od podniku Edwardsových jasně distancoval, upozorňovali někteří mexičtí politici a novináři na nebezpečný vývoj v Texasu. V regionu už počet přistěhovalců ze Spojených států přesahoval počty španělsky hovořících obyvatel, ať už jejich předci přišli do regionu před desítkami let, nebo krátce po vyhlášení nezávislosti. Nic na tom neměnil fakt, že Stephen Austin představoval v této době v Texasu výrazný stabilizující faktor a jeho kontakty v samotném Texasu i v hlavním městě pomáhaly jak jeho kolonizačním podnikům, tak uklidňování situace.

Stephen Fuller Austin se narodil v roce 1793 v důlní oblasti v jihozápadní Virginii, kde se jeho otec neúspěšně snažil zbohatnout těžbou olovnaté rudy. Když zde neuspěl, přestěhoval se v roce 1798 i s rodinou do dnešní Missouri, tehdy části španělské Louisiany, a získal od koloniálních úřadů koncesi na dolování v lokalitě, v níž už dříve hledali olovnatou rudu francouzští prospektoři. Ve věku jedenácti let se malý Austin vrátil do prostředí, v němž se mluvilo anglicky. Ne proto, aby se zde živil vlastními silami, jak bylo ve Spojených státech na začátku 19. století poměrně časté, ale aby chodil do školy. Nejprve navštěvoval vzdělávací zařízení v Connecticutu a poté kolej v Kentucky. Tady úspěšně skončil v roce 1810

a začal se studiem práv. Jako mladý právník kandidoval do zákonodárného sboru teritoria Missouri, kde jej zastihla v roce 1819 zpráva o krachu otcova podniku v Missouri a jeho rozhodnutí jít v duchu nejlepší americké tradice dál na západ.

Na tehdejší západ, do Arkansasu, odešel i Stephen. Usadil se v osadě, z níž měl zanedlouho vyrůst Little Rock, kandidoval do místního parlamentu, ale neuspěl, nevyšel mu ani pokus o spekulaci s půdou, a proto v Arkansasu dlouho nezůstal. V listopadu 1820 začínal znovu v New Orleansu, kam mu také napsala matka o otcově úspěchu v jednání se španělskými koloniálními úřady. Protože už nositele kontraktu sužoval zápal plic, žádala matka syna, aby otci s jeho podnikem alespoň prozatím pomohl, což Stephen s jistým váháním učinil. Na parníku *Beaver* odjel na setkání s Erasmem Seguínem, ale ještě dřív, než se s ním stačil sejít, dostal poslední červnový den roku 1821 další zprávu od matky. Informovala jej o otcově smrti s tím, že na něj otec ještě stačil převést kolonizační kontrakt.

Austin potom pokračoval se svými společníky v cestě do San Antonia, kde ho zpravili o důležitých změnách v zemi. Španělský generál Agustín de Itúrbide přešel na stranu stoupenců nezávislosti, v čemž ho následovala řada vysokých důstojníků, a koloniální úředníci kapitulovali. Radikální proměna poskytla značné možnosti provinčním samosprávám, kde se příslušníci lokálních elit stavěli už dříve k myšlence nezávislosti s nemalými sympatiemi a v severním pohraničí jevíli značný zájem o kontakt se zahraničními obchodníky. V San Antoniu patřili mezi tyto osobnosti jak guvernér Antonio María Martínez, tak José Antonio Navarro, kteří pomáhali získat kontrakt Mosesi Austinovi. Pro další vývoj v Texasu pak měly velký význam osobní sympatie mezi Austinem a José Antoniem Navarro, minimální věkový rozdíl, stejná profese a Navarrův zájem o anglosaský svět napomohly sblížení obou mužů a guvernér brzy převedl kontrakt na Navarrovo doporučení na Stephena. Navarro zajistil Austinovi také průvodce po kraji mezi San Antoniem a řekou Brazos, v němž měli američtí kolonisté zakládat svoje vesnice. Austin přitom poslal do New Orleansu posla s informací o převedení kontraktu a podmínkách pro zájemce. Manželský pár s dětmi tak mohl získat až 520 hektarů kvalitní půdy za výrazně nižší cenu

než v Missouri. Ještě před koncem roku 1821 tak dorazili do Texasu první kolonisté z New Orleansu a usadili se na březích řeky Brazos.

Vzápětí však přišly potíže spojené se změnami migračních zákonů a jejich výkladem. Austin musel odjet do hlavního města, kde usiloval o potvrzení kontraktu na nejvyšší úrovni. Při jednáních s příslušnými úředníky však dostával zpravidla vyhýbavé odpovědi. Zvraty na politické scéně výrazně ovlivňovaly efektivitu práce zákonodárného sboru, a tak teprve rok 1824 přinesl definitivní jistotu. Parlament potvrdil Austinův kontrakt a empresario, titul udělovaný podle nového imigračního zákona organizátorům přistěhovaleckých podniků, mohl začít v sousedních státech Unie s novou informační kampaní. Austinův pobyt v Texasu i v hlavním městě mu umožnil bezpečnou orientaci nejen v politickém životě země, ale také v politické praxi, která se výrazně odlišovala od praxe ve Spojených státech. Velice zde záleželo na osobních kontaktech a inkorporaci do lokálních mocenských sítí, v čemž výrazně pomáhala znalost španělštiny a konverze ke katolicismu s institutem kmotrovství. Austin to velmi rychle pochopil a k důvěrným přátelům v Texasu záhy přibýly politické vazby v hlavním městě. V druhé polovině dvacátých let sledoval empresario rychlý růst vlivu generála Antonia Lópeze de Santa Any. Ten se v této době prezentoval jako stoupenec liberalismu a Austin jej proto podporoval v ambicích získat presidentský úřad. Generál přitom figuroval hned v několika pokusech o puč a přispěl podstatnou měrou k nestabilitě země.

Ani za těchto okolností neumlkaly v Mexiku hlasy varující před nebezpečím, jež znamenal rostoucí počet imigrantů ze Spojených států. Předzvěsti dalšího možného vývoje jim byly výsledky místních voleb v roce 1827 ve státě, který zahrnoval historické regiony Texas a Coahuilu. Ve volebním okrsku rozsáhlého území vymezeného cestou do San Antonia a břehy Mexického zálivu byl zvolen do místní rady Austin a brzy zde dosáhl díky kontaktům s místní španělsky mluvící elitou zcela mimořádného postavení. Dokonalá znalost mexického i amerického práva, včetně nejrůznějších kliček, mu umožnila obejít důležitý zákon přijatý parlamentem v hlavním městě. Zákaz otroctví obcházelí přistěhovalci z Missouri pomocí Austinova vynálezu – institutu doživotního služebníka.

Na druhé straně ovšem empresario dbal na dodržování všech částí uzavřených dohod, spolu s rodilými farníky navštěvoval kostel a na jednáních rady mluvil španělštinou nerozeznatelnou od španělštiny starých usadlíků.

V roce 1829 však nemohl ani Austin zabránit projednávání zprávy Manuela Mier y Terána v parlamentě. Vláda vyslala tohoto generála na sever v roce 1828 jako velitele tzv. východních vnitřních provincií. Generála nezajímalo jen stav vojenských zařízení, ale také situace v oblasti obývané osadníky ze Spojených států. Hovořil jak s osadníky, tak s jejich zástupci a představiteli místní administrativy a do hlavního města si přivezl množství poznámek, jež potom rozšiřoval během dalšího pobytu na severu. S důkladnou znalostí poměrů a schopností analyzovat fakta potom připravil podrobnou zprávu pro ministerstvo války. Její závěr byl zcela jednoznačný: Pokud Mexiko nezmění politiku v hraničních oblastech, úřady zde nebudou trvat na dodržování podmínek kontraktů a uplatňovat mexické zákony, Mexiko o Texas brzy přijde. Zprávu pak doplnil svými doporučeními. Na severu musí být trvale detašovány silné a dobře vyzbrojené vojenské jednotky, současně s nimi by měly přicházet Mexičané z vnitrozemí, přilákání sem promyšlenou politikou podpory nových osadníků. Kromě nich počítal plán Miera y Terána s proimigračním programem zaměřeným na přistěhovalce z Evropy a začleňováním regionu do národní mexické ekonomiky. Prvním krokem tu bylo zřízení pravidelného námořního spojení mezi Vera Cruzem a Galvestonem v Texasu, kam podle Mier y Teránova zjištění přijíždělo více lodí z New Orleansu než ze všech mexických přístavů dohromady.

Mier y Terán si potom zřídil velitelské stanoviště v San Antoniu a odtud na konci roku 1829 poslal zprávu o příchodu dalších osmi set kolonistů ze Spojených států. Informaci doprovodil krátkou, opět silně varující poznámkou: „Frekvence takových příchodů ukazuje na nepřátelské úmysly, ale mexický stát zůstává netečný. Na jedné straně přicházejí Severoameričané do kolonie bez jakéhokoli úředního dozoru, na druhé straně nemají jiný zájem než ten, který prezentuje jejich president. Podle zde kolujících pověstí je jím obsazení Texasu.“ Kongres sice potom projednával generálovy zprávy, dokonce podpořil jeho návrhy a začal jednat

o konkrétních zákonných opatřeních. Nestabilní politická situace v Mexiku však bránila realizaci jakýchkoli praktických opatření. Nepříznivě pro Mexiko se vyvíjely i poměry v nejbližším zahraničí, ve Spojených státech.

V této době patřili k protagonistům obou zemí, jež svedou zanedlouho zápas o Texas a celé mexické severní pohraničí, dva politické patřící k nejvýraznějším postavám politického života v regionu konce dvacátých a valné části třicátých let. Santa Ana v Mexiku a Andrew Jackson, onen president, jehož zmiňoval Mier y Terán ve svém textu, pak podstatným způsobem ovlivnili další vývoj situace v Texasu.

Andrew Jackson a Santa Ana

Sedmý prezident Spojených států amerických Andrew Jackson nepatřil k obyčejným americkým politikům. Byl prvním představitelem americké Unie, který ani svým původem ani názory nenáležel k politické elitě východního pobřeží. Narodil se ve srubu v Jižní Karolině – na hranici divočiny – tři týdny poté, co zemřel jeho otec. Matka vychovávala tři poloviční sirotky sama, a když v roce 1781 zemřela i ona, bylo budoucímu americkému prezidentovi pouhých čtrnáct let. Nenaučil se sice ve škole o nic více než jeho spolužáci – číst, psát a počítat, na rozdíl od nich měl však ambici dosáhnout vyššího vzdělání a začal se studiem práv. Nejenže jej pak úspěšně dokončil a byl přijat do advokátní komory, ale v roce 1788 si ve svých jedenadvaceti letech otevřel v Nashvillu, pohraničním teritoriu Tennessee, velmi úspěšnou praxi. Už v roce 1795 tak mohl zakoupit velké pozemky s usedlostí Hermitage, kde pak pěstoval bavlnu a choval koně.

Nestaral se ovšem jen o farmu a o případy svých klientů, v roce 1796 vstoupil do politického života. Jako člen zastupitelského sboru teritoria pracoval na ústavě administrativního celku, která byla podmínkou vstupu Tennessee do Unie, a hned poté, co se stala její součástí, úspěšně kandidoval do Sněmovny reprezentantů. Brzy ji však opustil a vrátil se do Tennessee, kde působil šest let na přelomu století jako soudce nejvyššího soudu. Po roce 1804 ovšem na čas z veřejného života odešel, ponechal si jedinou veřejnou funkci (velitele miličních oddílů státu), úspěšně farmařil a získal pověst muže dbalého vlastní cti a schopného ji hájit i fyzickým střetnutím. To potvrdil například v roce 1806, když ho místní advokát Charles Dickinson urazil, Jackson jej vyzval na souboj a protivníka zabil.

Jako patriot nabídl na počátku britsko-americké války vládě ve Washingtonu milici státu Tennessee posílenou o další dobrovolníky a poté, co úřady nabídky nevyužily, vytáhl v roce 1813

se svými milicionáři proti britským spojencům Kríkům. Po několika vítězných srážkách dorazily Jacksonovy oddíly k opevněnému nepřátelskému táboru v meandru řeky Tallapoosa. Ze tří stran ho chránil tok řeky, na té čtvrté vybudovali Indiáni pevnou hradbu, za níž očekávalo útok milicionářů tisíc bojechtivých Kríků. Obléhání se účastnili na Jacksonově straně také Indiáni, hlavně Čerokijové, ale též tlupa Kríků vedená náčelníkem Williamem McIntoshem. Zatímco jeho válečníci útočili 27. března na bariéru, na níž šplhal mezi dalšími hraničáři také další z protagonistů událostí v Texasu roku 1836 Samuel Houston, provedli Čerokijové diverzní přepad přes řeku a vnesli do řad nepřátel velký zmatek, čemuž odpovídal i výsledek bitvy. Zahynulo na osm set Kríků a pouze 49 milicionářů. Desítky dalších utrpěly zranění, mezi nimi i Houston, zasažený šípem do stehna. Mladého důstojníka si při srážce u Horseshoe Bendu povšiml sám generál Jackson, nejen pro statečnost, již v boji prokázal, ale možná zejména proto, že pokračoval v útoku hned potom, co mu jeden ze spolubojovníků vytáhl šíp z rány.

Teprve úspěch u Horseshoe Bendu vynesl generálovi dobrovolníkům uznání v hlavním městě Unie a jmenování generálmajorem pravidelné armády. V této funkci pak vedl úspěšné tažení na Floridu, zaměřené zase proti indiánským spojencům Britů. Větší pozornost než vítězství nad Indiány na hranicích s Floridou však vyvolala bitva v lednu 1815, již svedl Jackson jako velitel amerických jednotek tentokrát už s britskými oddíly u New Orleansu. Na velké popularitě vítěze nemohl změnit nic ani fakt, že ke střetnutí došlo až po podepsání míru mezi bojujícími stranami. Podpis pod dohodou mezi USA a Británií přičinili totiž vyjednaváci v Evropě a dříve než se o ukončení války dozvěděli ve Washingtonu, stačil Jackson dosáhnout u New Orleansu vítězství, jež z něho udělalo celebritu národních rozměrů.

Uniformu už potom nesvlékl a na konci prosince 1817 operoval opět na jižních hranicích a opět proti Indiánům. Tentokrát proti Seminolům, kteří ze svých vesnic překračovali hranice španělské kolonie se Spojenými státy a odnášeli si pak zpět bohatou kořist. Od presidenta Monroa získal souhlas s pronásledováním Indiánů až na území Floridy a tohoto souhlasu také využil. Nebojoval

tu ovšem jen se Seminoly, obsadil i španělskou pevnost San Marco a nakonec i Pensacolu. Zatímco senátoři ve Washingtonu rokovali o oprávněnosti pobytu americké armády na cizím území, byť to bylo v zájmu obyvatel hraničního pásu Georgie, pokračoval Jackson v aktivitách, které slibovaly setrvání floridské problematiky na předních stránkách amerického, ale také španělského a nakonec i britského tisku. Jacksonovi vojáci totiž zajali při operacích proti Seminolům Roberta Ambristera a Alexandra Arburtona, poddané britské koruny. Oba stanuli za podněcování Indiánů k boji proti Američanům před vojenským soudem a přes jisté pochybnosti některých členů grémia o vlivu popravy obžalovaných na diplomatické vztahy Washingtonu a Londýna dal Jackson na konci dubna 1818 pokyn k vykonání rozsudku smrti. Arburtona oběsili na hlavním stěžni plavidla, s nímž provozoval obchod v karibské oblasti, Ambrister pak stanul 29. dubna před popravčí četou. Poté, co britský vyslanec ve Washingtonu vznesl ostrý protest, zvažovali na americkém ministerstvu zahraničních věcí vstřícný krok v podobě odvolání Jacksona z Floridy, prezident však návrh odmítl a naopak vyslovil politování nad neschopností Španělska garantovat bezpečí americké hranice. Po delším jednání pak Španělsko uznalo reálný poměr sil a odstoupilo Floridu v roce 1819 Spojeným státům.

Jackson se během války proti Seminolům jen utvrdil v přesvědčení, že trvalé soužití bílých zemědělců a „divokých“ Indiánů na jednom místě je stejně nemožné jako bezproblémová koexistence anglosaské (tzv. anglos) a španělské komunity. Jackson nazýval hispánce napůl posměšně a napůl nenávisťně „dony“ a přisuzoval jak jednotlivcům, tak celé skupině pouze negativní vlastnosti, což mělo přirozeně později konsekvence pro vztahy Spojených států s jejich jižními sousedy.

Po připojení Floridy k Unii jmenoval prezident Jacksona guvernérem nového území. Dlouho ale v této funkci nezůstal a vrátil se do Tennessee, kde mu pověst vítěze z britsko-americké války a prvního „západního“ politika nespojovaného se starou politikou aristokracií východního pobřeží vynesla v roce 1823 nejen vítězství v senátních volbách tohoto státu Unie, ale také nominaci na presidentský úřad ve volbách roku 1824. Jackson sice získal

většinu hlasů voličů, měl však málo hlasů volitelů a o úřadu presidenta tedy rozhodoval zákonodárny sbor. Tady nakonec podpořila většina kongresmanů Jacksonova protikandidáta Johna Quincy Adamse a „zápaďan“, ve své kampani intenzivně podporovaný dalšími politiky stejného původu a stejných zkušeností, musel čekat na vstup do Bílého domu další čtyři roky.

Během těchto čtyř let se nejbližší Jacksonovi spolupracovníci setkávali v Jacksonově domě Hermitage a připravovali pro Jacksona texty, jimiž udržovali u veřejnosti povědomí o jeho existenci a ambici kandidovat v presidentských volbách v roce 1828. Kroužek propagandistů zvaný „Literární úřad“ ovšem neproslul jen oslavnými texty na Jacksona, ale i nevybíravými útoky na Adamse, který patrně také díky této kampani ve volbách roku 1828 prohrál. Metody, jichž používal v kampani „Literární úřad“, ovšem znechutily Adamse natolik, že odmítl s Jacksonem po prohraných volbách jakýkoli kontakt, včetně tradiční cesty kočárem, kdy odstupující prezident doprovázel svého nástupce při jeho první cestě do Bílého domu. Jacksona ovšem doprovázely do sídla americké hlavy státu místo odstupujícího presidenta tisíce voličů, farmářů, zálesáků, dělníků, veteránů války proti Británii i z floridského tažení. Vyslechly jeho přísahu a pak nadšeně přijaly pozvání ke vstupu do budovy, kde čekalo občerstvení v podobě beček jablkové šťávy. Když pod nápojem stovek lidí začal prskat nábytek, uvědomili si prezident a jeho nejbližší spolupracovníci hrozící nebezpečí. Masa lidí toužící stisknout ruku svému presidentovi znamenala v přeplněných místnostech smrtelnou hrozbu a Jackson unikl umačkání jen díky těsnému kordonu přátel. Dokázali ho protlačit k zadnímu východu z budovy, jímž prezident nakonec potupně před svými obdivovateli utekl. Před všemi, kdož pomohli Jacksonovi do úřadu, se pak otevírala vzhledem k jeho názorům na politiku skvělá budoucnost. Nová hlava státu zastávala názor, že „vítěz bere všechno“, a byla ochotna splatit pomoc v kampani těmi nejvyššími úřady. Na druhé straně však Jackson pociťoval stejnou měrou závazky ke svým voličům a dobře si uvědomoval, že se do Bílého domu dostal především zásluhou obyvatel hraničních států, kde stále trvala hrozba indiánských nájezdů na sruby osadníků.

Chtěl ji odstranit radikálním způsobem a vyřešit indiánský problém podle svých představ hraničáře. Tedy odsunout všechny kmeny z oblasti východně od Mississippi za široký tok Otce vod. Realizace této politiky zasáhla paradoxně nejdřív Čerokije v Georgii, kde fakticky opustili tradiční způsob života a změnili se z lovců v zemědělce. Začali masově pěstovat bavlnu, což představovalo záminku pro tu část místní administrativy, která chtěla Indiány z území státu vystěhovat. Podle dohod s americkou vládou měli na území rezervace lovit, zatímco pěstování bavlnovníku představovalo nepřijatelné porušení smlouvy, důvod jejího vypovězení a deportaci příslušníků kmene. President Monroe přijal na počátku dvacátých let tuto argumentaci, ale násilím Čerokije vystěhovat z Georgie nechtěl. Podle něho měli úředníci Byra pro indiánské záležitosti přesvědčit Indiány ke stěhování za Mississippi po dobrém, sliby velkého území na pravém břehu Mississippi a velkorysími dary, ale Čerokijové z Georgie přesto dohodu o odchodu podepsat nechtěli. Vyhlásili naopak v roce 1827 Čerokijskou republiku, což sice vyvolalo ve Washingtonu jisté znepokojení, ale stávající president, John Quincy Adams, měl rok před volbami jiné priority a otázku Čerokijů v Georgii odsunul.

Když pak ve volbách v roce 1828 zvítězil Jackson známý svými názory o nemožnosti soužití Indiánů a bílých osadníků, úřady v Georgii rychle reagovaly. Hned po oznámení výsledku voleb začaly s přípravou zákona, jež přijala místní legislativa ještě v roce 1829. Čerokijové podle něj ztráceli 30. červnem 1830 právo na půdu v hranicích státu. Současně přestala administrativa uznávat ustanovení, jímž se kmen řídil jako specifická komunita. Náčelník John Ross, bohatý plantážník, míšenec s pouhou osminou čerokijské krve, nicméně s nezpochybnitelnou autoritou v čele kmene vyslal do Washingtonu delegaci, již nepřijal jen ministr války John Eaton, ale sám president. Ten pak oznámil návštěvníkům, že jim nemůže nijak pomoci a vrátil se k problému ve svém prvním poselství o stavu Unie. Po jeho přečtení museli ztratit všichni Indiáni na východním břehu Mississippi iluze o své budoucnosti v této části Spojených států. V úvodu dlouhé pasáže věnované indiánské politice své administrativy hovořil o dosavadní politice amerických vlád, které zdůrazňovaly potřebu odvrátit Indiány od kočovného

způsobu života a jejich povznesení na vyšší stupeň civilizace. Kolonizace východu Ameriky bílými osadníky však znamenala destrukci velkých kmenů, jejichž osud hrozil podle Jacksona také Čerokijům, jimž věnoval prezident v projevu vzhledem k situaci v Georgii zvláštní pozornost. „Jejich současná situace kontrastující s minulostí je mocnou výzvou našim sympatiím. Naši předkové našli Indiány jako pány obrovských rozloh. Pronásledováním a silou je donutili k ústupu, od řeky k řece, od pohoří k pohoří. Některé kmeny úplně vyhubili, z jiných zůstaly jen zbytky uchovávané si dříve hrůzu nahánějící jména. Oblíčeny bílými a jejich civilizovanými zvyky, ničícími sám základ života divochů, zesláblý a upadlý. Osudu Mogeganů, Naragansettů a Delawarů dnes téměř dosahuje sudba Čoktů, Čerokijů a Kríků.“ Za těchto okolností přikazovala Američanům „lidskost a národní čest“ usnadnit Indiánům odchod na západ. Zde podle Jacksona existovala „široká oblast západně od Mississippi, kde zatím nejsou žádné hranice státu či teritoria“. Tam budou moci americké úřady zaručit Indiánům „tolik země, kolik jí budou potřebovat a na tak dlouho, jak dlouho zde budou chtít žít“. Jackson sliboval v poselství, že vláda Spojených států nebude vůbec zasahovat do vnitřního života Indiánů za Mississippi, jediným jejím právem tu bude role garanta míru mezi jednotlivými kmeny. Závěrečná pasáž nebyla jen příslibem, ale také hrozbou. Vláda nebude nikoho nutit k odchodu, každý, kdo bude chtít zůstat, si však musí uvědomit nové skutečnosti. V zemědělské krajině nebudou mít lovci žádnou možnost obživy a na této situaci se nic nezmění ani v budoucnu.

Byla-li presidentova slova v poselství o stavu Unie určena především shromážděným kongresmanům a americké veřejnosti, promlouval v dalších dnech Jackson v Bílém domě přímo ke členům delegace Čerokijů. Při svém apelu na racionalitu svých hostů se odvolával na zkušenosti bílých Američanů. „Je dobře známá vaše vazba k zemi, v níž spočívají kosti předků. Naši pradědové měli před dlouhou dobou stejné pocity, když ve snaze dosáhnout štěstí opouštěli své domovy za velkou vodou a hledali klid a štěstí v těchto vzdálených a neprobádaných končinách. Kde by nyní byly jejich děti, kdyby tenkrát jednali jinak? Kde by byla jejich prosperita, jíž se dnes těší?“ A pak odkazoval na budoucnost potomků Čerokijů: